РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Исполнительный комитет «Балтачевского сельского поселения» Азнакаевского муниципального района

ул. Молодежная, д 1а , с. Балтачево Азнакаевского муниципального района 423302, Тел. (8-292) 4-47-23

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Азнакай муниципаль районы «Балтач авыл жирлеге» башкарма комитеты

Азнакай муниципаль районы, Балтач авылы, Молодежный урамы, 1а 423302, Тел. (8-292) 4-47-23

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

от «16» Марта 2022 год № 9

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлегендә күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлеге территориясендә җирләү урыннарын тиешенчә карауны тәэмин итү максатыннан, “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, “Җирләү һәм күмү эше турында” 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы « Балтач авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлеге Советының 2017 елның 26.05 .51 номерлы " Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы « Балтач авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә җирләү эшен оештыру турындагы нигезләмәне раслау хакында» карары нигезендә, Балтач авыл җирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлегендә, кушымта итеп бирелгән, күмү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен расларга.
2. Әлеге карарны « Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында" түбәндәге веб-адрес буенча игълан итәргә: http:pravo.tatarstan.ru һәм«Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: http:aznakaevo.tatar.ru//.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Рәис Л.Л.Хәбипов

Татарстан Республикасы
Азнакай муниципаль районы
Балтач авыл җирлеге
башкарма комитеты
карарына кушымта
16.03. 2022 ел № **9**

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Балтач авыл җирлегендә җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Җирләү урыны (алга таба - зират) - үлгән кешеләрнең гәүдәләрен (калдыкларын) күмү урыны (территориясе) булган объект.

Гамәлдәге санитар нормалар нигезендә үлгән гәүдәләрне (калдыкларны) күмү яки аларның көлен зиратларда гына башкарырга рөхсәт ителә.

1.2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Балтач авылы җирлегендә зиратның билгеләнеше буенча дини - бер диндәге үлгән (һәлак булган) кешеләрне күмү өчен билгеләнгән.

1.3. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлегендәге зиратлар һәм зиратлар биләгән җир кишәрлекләре муниципаль милек булып тора.

Ритуаль хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм күмү урыннарын карап тоту Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Балтач авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба - авыл җирлеге башкарма комитеты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Үлгән кешене күмү өчен җир кишәрлеге билгеләнгән нормалар буенча бушлай бирелә. Үлгән кешене күмгәннән соң бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә расланган үлчәмнәр һәм характеристикалар нигезендә һәм әлеге кагыйдәләр билгеләгән тәртиптә кабер ташлары урнаштырылырга мөмкин.

1.5. Җиргә таратыла торган җир участокларының күләмнәре түбәндәгеләр:

- бер гәүдәне күмү өчен - **2,0** м **х 2,5** м;
- алга таба туганлык буенча җирләү очрагында - **2,0** м **х 4,0** м;

Яңа туган балаларны күмгән очракта бирелә торган җир кишәрлекләренең күләме киметелергә мөмкин.

1.6. Үлгән кешене күмүне оештыруны үз өстенә алган затларның язма гаризасы буенча яисә мондый затлар булмаганда җирләү өчен җир кишәрлегенең киңлеген **1,4** метрга кадәр киметергә рөхсәт ителә.

1.7. Каберләр арасындагы җәяүлеләр өчен юл кырын яки аларның рәтләре арасындагы юлны кимендә **0,5** м ясарга кирәк.

1.8. Зиратлар көн саен **6** сәгатьтән **19** сәгатькә кадәр ачык.

2. Үлгәннәрне күмү һәм кабер ташлары кую тәртибе

2.1. Үлгәннәрне күмү үлем турында таныклыклар күрсәткәч башкарыла. Мәет җирләү өчен участок гражданнарга вакыты чикләнмәгән файдалану хокукларында бушлай бирелә. Участоклар кабер астына зиратны планлаштыру белән билгеләнгән чират тәртибендә шөгыльләнә.

2.2. Зиратларда ишү авыл җирлеге башкарма комитеты аша, үлгән кешенең тормыш һәм милли традицияләре үзенчәлекләрен исәпкә алып, рәсмиләштерелә.

Җирләү вакыты үлгән кешенең туганнары тарафыннан йә шундый авыл җирлеге

башкарма комитеты булмаганда билгеләнә.

2.3. Зиратларда җирләү өчен җир кишәрлекләрен бирү күмү заказын кабул иткәндә рәсмиләштерелә.

2.4. Табутны яки табутсыз гәүдәне күмгәндә кабернең тирәнлеген җирле шартларга (грунт характерына һәм грунт суларының торышы дәрәҗәсенә бәйле рәвештә билгелиләр; шул ук вакытта тирәнлек җир өслегеннән кабер капкачына кадәр **1,5** метрдан да ким булмаска тиеш. Барлык очракларда кабер төбе тамгасы грунт сулары биеклегеннән **0,5** м га югарырак булырга тиеш. Каберне тирәнлеге **2-2,2** м дан артмаска тиеш. Кабер өемне җир өслегеннән **0,3-0,5** м биеклектә урнаштырырга кирәк

2.5. Кабер калкулыгында күмгәндә үлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм атасының исеме һәм аның үлеме датасы күрсәтелә.

2.6. Үлгән (һәлак булган) ир яисә хатын, якын туганнары, башка туганнары йә үлгән кешенең законлы вәкиле булмаган яисә алар күмү бурычын үз өстенә алган башка затлар, шулай ук шәхесе Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгән (һәлак булган) затларны күмү авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.7. Әлеге кагыйдәләрнең **2.6** пунктында күрсәтелгән үлгәннәрне күмү чыгымнары **1996** елның **12** гыйнварындагы **8-**ФЗ номерлы **"**Күмү һәм күмү эше турында**"** Федераль законда каралган тәртиптә авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан кире кайтарыла.

2.8. Һәр җирләү авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән формадагы китапта, урынга бирелгән күмү урынының номерларын һәм күләмнәрен һәм каберен күрсәтеп, теркәлә. Күмүне теркәү китабы авыл җирлеге башкарма комитетында саклана.

2.9. Каберләрдә кабер корылмалары (һәйкәлләр, коймалар, чәчәк түтәлләре, цоколь һ.б.) авыл җирлеге башкарма комитеты әйтеп калдырган башка корылмаларга урнаштырыла яки алыштырыла.

2.10. Кабер өстендәге корылмаларны зиратларда туганнар, авыл җирлеге башкарма комитеты яки башка затлар тарафыннан урнаштыра, алар эш башланганчы һәм алар тәмамланганнан соң аларны урнаштыру эшләрен башкару технологиясен мәҗбүри рәвештә тикшереп тора.

Җайланма технологиясен үтәмәү кабер өстендәге корылмаларга, инженерлык челтәрләренә китерелгән зыянны (бозуны, юкка чыгаруны), аллеяларны, юлларны, яшел утыртмаларны яисә тышкы төзекләндерүнең башка объектларын каплауны китереп чыгарса, эшләр заказчысы авыл җирлеге башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелгән кимчелекле акт нигезендә китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

2.11. Әзерләнә һәм билгеләнә торган кабер корылмалары башка күмү урыннарына үтеп керүгә һәм зират территориясен төзекләндерү һәм яшелләндерү эшләрен башкаруга комачауларга тиеш түгел.

2.12. Үлем корылмалары, коймалар бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә урнаштырыла. Кабер өстендәге кабер корылмаларын кую һәм күмү участокларында агач утырту тыела.

2.13. Гражданнар (оешмалар) билгеләгән кабер ташлары аларның милке булып тора.

2.14. Һәйкәлләрне, стелны, мемориаль такталарны, башка истәлекле билгеләрне һәм кабер ташларын күмү урынында урнаштыру тыела.

2.15. Авыл җирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка куелган таләпләргә туры килми торган кабер өстенә корылмалар урнаштырган гражданнар әлеге кисәтүне алган вакыттан **20** көн эчендә бетерү кирәклеге турында язмача кисәтәләр, шуннан соң авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән комиссия аларны сүтү турында карар кабул итә.

2.16. Тиешле таләпләргә туры килми торган кабер өстендәге корылмаларны, аларны урнаштырган затлардан баш тартканда яисә читләшкәндә, җибәрелгән хокук

бозуларны бетерүдән баш тартканда, авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла, алга таба әлеге затларга чыгымнарны кертә.

2.17. Кабер өстендәге корылмаларны җимергәннән соң, авыл җирлеге башкарма комитеты аларны урнаштырган затларга язмача хәбәр итә, демонтаж һәм зират территориясеннән аларның компонентларын алып китү кирәклеге турында яза.

Бер ел узгач, демонтацияләнгән кабер өсте корылмалары билгеләнгән тәртиптә хуҗасыз дип танылa һәм махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан икенчел эшкәртү өчен махсус предприятиеләргә тапшырыла яки утильләштерелә.

2.18. Гомуми файдаланудагы урыннарны (юлларны, юлларны, газларны, мәйданчыкларны һәм башка урыннарны) җыю, чүп-чар чыгару, ауган һәм/яисә авария хәлендәге агач утыртмаларын чыгару авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

2.19. Каберләрне күмү эшләрен башкаручы гражданнар (оешмалар) көче белән җыялар.

Чүп җыю зират территориясендә урнаштырылган контейнерларга башкарыла.

2.20. Җыелган калдыкларны авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан калдыкларны урнаштыру өчен оештырылган полигоннарга даими рәвештә алып чыгалар, бу аларның туплануын каралган контейнерлар яисә мәйданчыклар күләменнән киметүне тәэмин итә.

3. Авыл җирлеге башкарма комитеты бурычлары

3.1. Авыл җирлеге башкарма комитеты зиратны тиешле тәртиптә тотарга һәм түбәндәгеләрне тәэмин итәргә тиеш:

каберләрне вакытында әзерләү, үлгәннәрне күмү;

гомуми файдаланудагы хуҗалык билгеләнешендәге аллеяларны, каберара юлларны һәм башка участокларны җыештыру;

гражданнарга махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан расланган кагыйдәләр буенча каберне (көрәкләрне, чиләкләрне, лейкаларны, тырмаларны һ.б.) карау өчен инвентарьны вакытлыча файдалануга бирү;

җирләү өчен җир кишәрлеген бүлеп бирүнең билгеләнгән нормаларын һәм каберләр әзерләү кагыйдәләрен үтәү;

янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү;

әлеге кагыйдәләрне, авыл җирлеге башкарма комитетының адресларын һәм телефон номерларын күренеп тора торган урынга элү.

4. Каберләрне, кабер өстендәге корылмаларны карап тоту

4.1. Мәет җирләүче гражданнар (оешмалар) корылмаларны һәм яшел утыртмаларны (рәсмиләштерелгән кабер калкулыгы, һәйкәл, койма, цоколь, чәчәкләрне, күмү турында кирәкле мәгълүматларны) үз көчләре белән йә хезмәт күрсәтүче предприятие көче белән карап тотарга тиеш.

4.2. Җирләү турында белешмәләр булмаганда, алар хуҗасыз дип танылa.

4.3. Кабердә нинди дә булса кабер ташлары (һәйкәлләр, цокольләр, коймалар, күмү турында мәгълүматлар күрсәтелгән трафарет, тәре һ.б.) булмаган очракта, ә хуҗасыз кабер казу, авыл җирлеге башкарма комитеты кабернең торышы турында акт төзи.

5. Зиратларга бару кагыйдәләре, гражданнарның хокуклары һәм бурычлары

5.1. Зиратка килүчеләр җәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

5.2. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

һәйкәлләрне һәм башка кабер ташларын, мемориаль такталарны авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештермичә билгеләргә, яңадан эшләргә һәм салдырырга;

кабер өстендәге корылмаларны, мемориаль такталарны, зират җиһазларын бозарга, территорияне чүпләргә;

яшел утыртмаларны кисәргә, чәчәкләрне өзәргә;

этләр йөртергә, йорт хайваннары көтәргә, кошлар тотарга;

чүп-чарны яндырырга, туфрак, ком яисә балчык чыгару өчен, чокырлар ясарга;

ачыкланмаган урыннарда чүп-чар ташларга;

19 сәгатьтән соң зират территориясендә булырга;

төзелеш һәм башка материаллар запасларын калдырырга;

авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештермичә, каберләрне төзекләндерү буенча нинди дә булса эшләр башкарырга;

чит мөлкәтне үзләштерергә, аның күчешен һәм башка үзидарәле гамәлләр башкарырга;

зират территориясенә чит транспорт һәм башка хәрәкәт итү чараларын кертергә, махсус автотранспорттан тыш.

6. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык һәм аларның үтәлешен тикшереп тору

6.1. Вандализмда, кабер эченнән һәм кабер өстеннән теләсә нинди предметларны һәм ритуаль атрибутларны урлауда гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплылыкка тартылалар.

6.2. Әлеге кагыйдәләрне бозган очракта гражданнар Административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тартылалар.